

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 23 stycznia 2018 roku powód R. P. domagał się solidarnie od pozwanych Ł. C. i J. Ł. zasądzenia kwoty 1500 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie i kosztami procesu.

W dniu 23 marca 2018 roku został wydany nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, którym zasądzono kwotę dochodzoną pozwem oraz 647 zł kosztów procesu.

Postanowieniem z dnia 24 sierpnia 2018 roku nakazowi powyższemu nadano klauzulę wykonalności.

W dniu 26 listopada 2018 roku pozwany J. Ł. wniósł o przywrócenie terminu do złożenia sprzeciwu od nakazu zapłaty. We wniosku wskazał, że uchybienie terminowi do wniesienia sprzeciwu wynikało z przyczyn od niego niezależnych, ponieważ nakaz zapłaty został wysłany na adres, pod którym nie zamieszkuje, a jego adresem zamieszkania jest W., ul. (...). Wskazał, że pod adresem, na który skierowano nakaz zapłaty (W., ul. (...)) mieszka jego matka, która orzeczenie to odebrała, lecz nie poinformowała go o tym. Ponadto oświadczył, że o wydaniu nakazu zapłaty dowiedział się z drugiego pozwu skierowanego przeciwko niemu przez powoda w dniu 30 sierpnia 2018 roku.

Natomiast pozwany Ł. C. w dniu 26 listopada 2018 roku złożył wniosek o ponowne doręczenie nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 23 marca 2018 roku oraz uchylenie klauzuli wykonalności nadanej temu orzeczeniu. We wniosku wskazał, że nakaz zapłaty został wysłany na adres, pod którym nie zamieszkuje od maja 2016 roku, a jego adresem zamieszkania od tej daty jest W., ul. (...). Wskazał także, że o wydaniu nakazu zapłaty dowiedział się dopiero z drugiego pozwu skierowanego przeciwko niemu przez powoda w dniu 30 sierpnia 2018 roku.

Postanowieniem z dnia 20 lutego 2019 roku referendarz sądowy przywrócił pozwanemu J. Ł. termin do wniesienia sprzeciwu od nakazu zapłaty z dnia 23 marca 2018 roku (w punkcie I) oraz uchylił postanowienie z dnia 24 sierpnia 2018 roku w przedmiocie nadania klauzuli wykonalności nakazowi zapłaty z dnia 23 marca 2018 roku (w punkcie II).

Powód zaskarżył skargą punkt II postanowienia referendarza sądowego z dnia 20 lutego 2019 roku, wnosząc jednocześnie o reasumpcję i uchylenie orzeczenia także w zakresie punktu I. W uzasadnieniu wskazał, że wszczął przed Sądem Okręgowym we Wrocławiu przeciwko pozwany kolejne postępowanie o zapłatę, w toku którego pozwani podali w odpowiedzi na pozew adresy zamieszkania tożsame z tymi, na które w niniejszej sprawie doręczono im nakaz zapłaty. Wskazał także, że nakaz zapłaty z dnia 23 marca 2018 roku, skierowany na adres wskazany w pozwie, został odebrany przez dorosłego domownika w osobie matki pozwanego J. Ł. i dlatego doręczenie to należało uznać za skuteczne. Natomiast pozwany Ł. C. odebrał pod adresem oznaczonym w pozwie postanowienie z dnia 15 maja 2018 roku (o sprostowaniu nakazu zapłaty), co oznacza, że wiedział o toczącym się postępowaniu i powinien zawiadomić Sąd o zmianie adresu.

Zgodnie z art. 767^{3a} k.p.c. (w brzmieniu obowiązującym w niniejszej sprawie) skarga na postanowienie referendarza sądowego przysługuje w przypadkach, w których na postanowienie Sądu przysługuje zażalenie. Wniesienie skargi nie powoduje utraty mocy przez zaskarżone postanowienie referendarza sądowego. Sąd rozpoznaje skargę w składzie jednego sędziego, jako Sąd drugiej instancji, stosując odpowiednio przepisy o zażaleniu. Rozpoznając skargę, Sąd wydaje postanowienie, w którym zaskarżone postanowienie referendarza sądowego utrzymuje w mocy albo je zmienia. Nie ulega przy tym wątpliwości, że biorąc powyższe pod uwagę niniejsze postanowienie jest ostateczne i nie przysługuje od niego żaden zwykły środek zaskarżenia (tak na przykład K. Markiewicz [w:] J. Gudowski (red.) System Prawa Procesowego Cywilnego. Tom III. Środki zaskarżenia, cz. 1, Warszawa 2013, s. 650-651).

Skarga powoda była uzasadniona.

Na wstępie należy zauważyć, że postanowienie o przywróceniu terminu do dokonania czynności procesowej jest niezaskarżalne, gdyż nie jest orzeczeniem kończącym postępowanie w sprawie. Także żaden przepis szczególny nie

przewiduje możliwości zaskarżenia takiego postanowienia. Stąd też zaskarżalny był jedynie punkt II postanowienia z dnia 20 lutego 2019 roku (o uchyleniu postanowienia z dnia 24 sierpnia 2018 roku w przedmiocie nadania klauzuli wykonalności nakazowi zapłaty z dnia 23 marca 2018 roku). Postanowienie o przywróceniu terminu (punkt I postanowienia z dnia 20 lutego 2019 roku) mogło być jednak skutecznie zwalczane w skardze na postanowienie referendarza sądowego o uchyleniu postanowienia o nadaniu klauzuli wykonalności nadanej prawomocnemu orzeczeniu (art. 380 k.p.c. w zw. z art. 397 §2 k.p.c. i art. 767^{3a} k.p.c.).

Przepis art. 168 k.p.c. ustanawia dwa warunki dopuszczalności przywrócenia uchybionego terminu – brak winy strony w uchybieniu i powstanie dla strony ujemnych skutków procesowych w wyniku tego uchybienia. Nie ulega wątpliwości, że w przypadku uprawomocnienia nakazu zapłaty powstają ujemne skutki uchybienia terminowi. Przesłanką zaś, której istnienie pozwany J. Ł. powinien wykazać, aby przywrócić termin do wniesienia sprzeciwu, jest brak winy w uchybieniu terminowi.

Zgodnie z art. 138 §1 k.p.c. jeżeli doręczający nie zastanie adresata w mieszkaniu, może doręczyć pismo sądowe dorosłemu domownikowi, a gdyby go nie było – administracji domu, dozorca domu lub sołtysowi, jeżeli osoby te nie są przeciwnikami adresata w sprawie i podjęły się oddania mu pisma.

Nakaz zapłaty z dnia 23 marca 2018 roku został doręczony dorosłemu domownikowi w osobie matki pozwanego J. Ł. pod adresem we W. przy ul. (...). Nie ulega przy tym wątpliwości, że osoba odbierająca korespondencję nie występuje jako strona przeciwna w niniejszej sprawie. Trzeba w tym miejscu podkreślić, że gdyby pozwany rzeczywiście nie zamieszkiwał we W. przy ul. (...), matka pozwanego powinna była o tym fakcie poinformować listonosza, który w takiej sytuacji uczyniłby odpowiednią wzmiankę na przesyłce, która tym samym nie zostałaby skutecznie pozwanemu doręczona. Tymczasem, jak wynika z elektronicznego potwierdzenia odbioru korespondencji (k. 130), matka pozwanego odebrała korespondencję skierowaną do pozwanego (jako dorosły domownik) bez żadnych uwag. Ponadto z dokumentów przedłożonych przez powoda do skargi na postanowienie referendarza sądowego wynika, że pozwany w postępowaniu sądowym przed Sądem Okręgowym we Wrocławiu (sygn. akt X GC 614/18) w odpowiedzi na pozew z dnia 6 listopada 2018 roku wskazał, że jego adresem zamieszkania jest W., ul. (...). Tym samym co najmniej wątpliwe są zarzuty pozwanego, jakoby od czerwca 2018 roku mieszkał we W. przy ul. (...).

W powyższych okolicznościach należało zatem przyjąć, że doręczenie nakazu zapłaty z dnia 23 marca 2018 roku dorosłemu domownikowi w osobie matki pozwanego J. Ł. było skuteczne. W konsekwencji przekroczenie terminu do wniesienia sprzeciwu od nakazu zapłaty spowodowane było zawinionym działaniem pozwanego J. Ł..

Niezależnie od tego należy wskazać, że zgodnie z art. 169 §1 k.p.c. pismo z wnioskiem o przywrócenie terminu wnosi się do Sądu, w którym czynność miała być dokonana, w ciągu tygodnia od czasu ustania przyczyny uchybienia. Termin tygodniowy do złożenia wniosku o przywrócenie terminu biegnie od daty ustania przyczyny uchybienia. W niniejszej sprawie termin tygodniowy należało zatem liczyć od czasu, kiedy pozwany J. Ł. dowiedział się o wydaniu przeciwko niemu nakazu zapłaty i uchybieniu terminowi do wniesienia sprzeciwu. Jak wynika z zarzutów samego pozwanego, o wydaniu nakazu zapłaty dowiedział się on z treści drugiego pozwu powoda z dnia 30 sierpnia 2018 roku. Do skargi na orzeczenie referendarza powód przedłożył potwierdzenie doręczenia tego pozwu pozwanemu w dniu 23 października 2018 roku. Od tej daty należało zatem liczyć termin do złożenia wniosku o przywrócenie terminu do wniesienia sprzeciwu od nakazu zapłaty, czyli od powzięcia przez pozwanego wiadomości o ewentualnym niedoręczeniu mu nakazu zapłaty z dnia 23 marca 2018 roku, a nie (jak zarzuca pozwany) od daty zapoznania się jego pełnomocnika z aktami sprawy. Skoro zatem pozwany w dniu 23 października 2018 roku dowiedział się o ewentualnym niedoręczeniu mu nakazu zapłaty, to termin do złożenia wniosku o przywrócenie terminu upłynął mu w dniu 30 października 2018 roku. Wniosek o przywrócenie terminu został natomiast złożony w dniu 26 listopada 2018 roku, a więc z przekroczeniem tygodniowego terminu do jego wniesienia.

Trzeba w tym miejscu także zaznaczyć, że referendarz sądowy w zaskarżonym postanowieniu wprawdzie nie orzekł o przywróceniu terminu do wniesienia sprzeciwu pozwanemu J. Ł., jednak uchylenie postanowienia w przedmiocie

nadania klauzuli wykonalności nakazowi zapłaty z dnia 23 marca 2018 roku odnosiło się również do tego pozwanego. Z tych przyczyn należało poddać analizie również skuteczność doręczenia nakazu zapłaty pozwanemu Ł. C..

Przede wszystkim trzeba podkreślić, że pozwany Ł. C. w dniu 4 lipca 2018 roku odebrał osobiście postanowienie z dnia 15 maja 2018 roku o sprostowaniu nakazu zapłaty, skierowane do niego na adres we W. przy ul. (...), co wynika z elektronicznego potwierdzenia odbioru (k. 136). Na ten sam adres został do pozwanego skierowany nakaz zapłaty z dnia 23 marca 2018 roku. W tych okolicznościach zupełnie niewiarygodne są zarzuty pozwanego, jakoby od maja 2016 roku mieszkał we W. przy ulicy (...) i nie miał możliwości odebrania korespondencji zawierającej nakaz zapłaty nakazu zapłaty. Ponadto także pozwany Ł. C. w postępowaniu sądowym przed Sądem Okręgowym we Wrocławiu (sygn. akt X GC 614/18) w odpowiedzi na pozew z dnia 6 listopada 2018 roku wskazał, że jego adresem zamieszkania jest W., ul. (...), co jednoznacznie wynika z dokumentów dołączonych przez powoda do skargi. Natomiast w ocenie Sądu sam fakt, że pozwany jest właścicielem nieruchomości położonej we W. przy ulicy (...), nie świadczy jeszcze o tym, że jest to jego adres zamieszkania.

W powyższych okolicznościach należało zatem przyjąć, że doręczenie nakazu zapłaty z dnia 23 marca 2018 roku także pozwanemu Ł. C. było skuteczne z dniem 8 czerwca 2018 roku.

Mając wszystkie powyższe okoliczności na względzie należało zatem uznać, że nakaz zapłaty z dnia 23 marca 2018 roku został skutecznie doręczony pozwanemu J. Ł. w dniu 10 kwietnia 2018 roku, a pozwanemu Ł. C. w dniu 8 czerwca 2018 roku. Na skutek uprawomocnienia się nakazu zapłaty prawidłowo zatem orzeczeniu temu nadano klauzulę wykonalności w dniu 24 sierpnia 2018 roku i nie było żadnych podstaw do uchylenia postanowienia w tym przedmiocie.

W konsekwencji tego na podstawie art. 767^{3a} k.p.c. w zw. z art. 168 k.p.c. i art. 138 k.p.c. oraz art. 781 § 1 k.p.c. orzeczono jak w sentencji postanowienia.